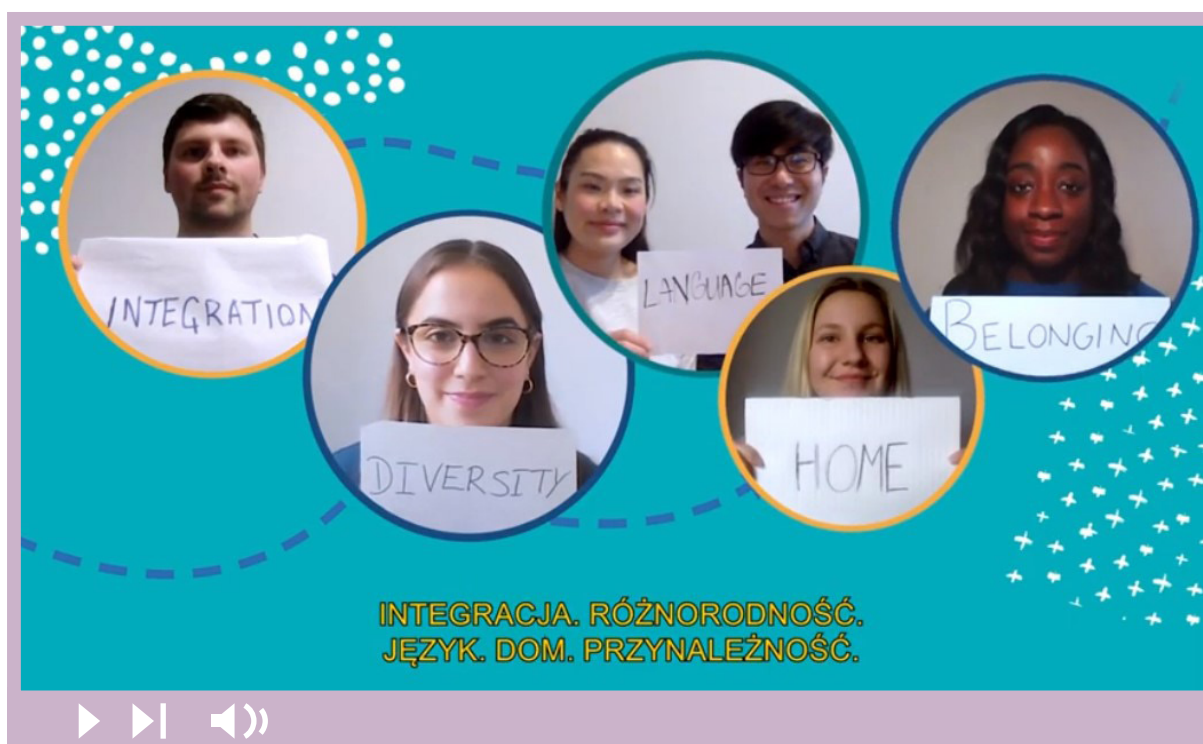

Karta rozmowy do filmu *Odnajduję siebie*

Czy Wietnamczyk może być Czechem? O integracji i tożsamości

Odnajduję siebie, Migration Matters, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2021

czas trwania: 5 minut 39 sekund

opis filmu: „Czym jest integracja? Czy można ją zdefiniować? Czy istnieją jakieś kroki, by ją osiągnąć?”, zastanawia się Munzer, Syryjczyk, który mieszka w Niemczech. „Dla mnie to było zupełnie na odwrót. Gdy przybyłam, czułam się bardzo zintegrowana, a później jakby stwierdziłam, że chyba jednak różnię się od tych ludzi”, opowiada z kolei Eva, która urodziła się w Czechach, a teraz mieszka w Wielkiej Brytanii. A gdyby tobie przyszło emigrować? Co pomogłoby ci się odnaleźć?

To materiał edukacyjny, który może zostać wykorzystany na zajęciach w szkole, na temat faktów i mitów dotyczących współczesnych migracji.

autorka: Izabela Niedźwiedzka

Ten materiał służy wsparciu nauczycielki/nauczyciela w prowadzeniu na godzinie wychowawczej rozmowy na podstawie filmu *Odnajduję siebie*, w którym migranci i migrantki opowiadają o swoich doświadczeniach. Materiał ma być pretekstem do przyjrzenia się zagadnieniu integracji osób z doświadczeniem migracyjnymi – wyobrażeniu jej sobie jako dwukierunkowej drogi, która wymaga wysiłku zarówno od osób migrujących, jak i społeczności, do której dotarły. Zagadnienie migracji może być wyzwaniem podczas pracy z młodzieżą, dlatego zachęcamy do zapoznania się z komentarzami metodycznymi zawartymi w opisie przebiegu zajęć.

Znajdziesz tu przegląd celów i tematów możliwych do realizacji z klasą, propozycję struktury rozmowy, zestaw pytań pomocniczych, a także kartę pracy dla młodzieży. Zapraszamy cię do skorzystania z tych podpowiedzi według swoich potrzeb, do wybrania i dostosowania celu zajęć, głównego tematu oraz przebiegu lekcji do twoich planów, programu, a przede wszystkim potrzeb i możliwości grupy.

40 minut

klasy VI–VIII szkoły podstawowej i szkoła ponadpodstawowa

godzina wychowawcza

PYTANIE KLUCZOWE

Co sprawia, że gdzieś czuję się u siebie, jak w domu?

TEMATY I ZAGADNIENIA EDUKACJI GLOBALNEJ

migracja, integracja, tożsamość, adaptacja, asymilacja, włączanie, gościnność, dom, rola społeczeństwa przyjmującego, osobista postawa wobec migrantów i migrantek, migranci i migrantki w naszej społeczności, konsekwencje migracji

(Inny) temat, który chcesz poruszyć na swojej lekcji:

CELE ZAJĘĆ (W JĘZYKU UCZNIĄ, UCZENNICY):

Zastanowisz się, jakie działania służą temu, żeby każdy w swojej społeczności – bez względu na to, skąd pochodzi – czuł się jak w domu, jak u siebie.

● KRYTERIA SUKCESU (W JĘZYKU UCZNIĄ, UCZENNICY):

- zastanowisz się nad znaczeniem słów ważnych w relacjach osób z doświadczeniem migracyjnym (migrant, tożsamość, przynależność, włączenie, integracja, gościnność, dom)
- zastanowisz się nad etapami procesu integracji
- dowiesz się, jakie zachowania i postawy ułatwiają integrację i włączanie w nową kulturę
- zastanowisz się nad postawami osób migrujących do danego miejsca oraz osób już zamieszkujących dane miejsce – czyli jak być osobą w nowym miejscu i osobą, która przyjmuje nowego mieszkańca
- dowiesz się, co sprawia, że ludzie czują się w jakimś miejscu jak u siebie
- dowiesz się, co możesz zrobić jako osoba wspierająca procesy integracji

METODY	FORMY PRACY	ŚRODKI DYDAKTYCZNE I MATERIAŁY
rozmowa, film	praca w grupach, rozmowa kierowana na forum, praca indywidualna	film <i>Odnajduję siebie</i> , komputer z rzutnikiem, dostęp do Internetu, załączniki

Wprowadzenie

1. Zastanówcie się, czy macie jakąś rzecz z dzieciństwa, która towarzyszy wam w podróżach, przeprowadzkach. Czy macie w swoim mieszkaniu, pokoju pamiątkę, coś szczególnie ważnego z przeszłości?
2. Podzielcie się refleksjami w parach, a potem na forum grupy.

Rozmowa

1. PORUSZAJĄCY WGLĄD W ŻYCIOWE DOŚWIADCZENIA

Obejrzyjcie film *Odnajduję siebie*. Przed wyświetleniem filmu rozdaj karty pracy dla młodzieży, które będą wsparciem podczas lekcji. W zadaniu 1 w karcie znajdują się pytania – warto, by uczniowie i uczennice przeczytali je przed obejrzeniem filmu. Są to pytania kierujące uwagę na elementy ważne z punktu widzenia tematu zajęć.

2. WYMIANA OSOBISTYCH WRAŻEŃ I UWSPÓLNIANIE WIEDZY

Na początek posłuchaj pierwszych wrażeń po obejrzeniu filmu. Zaproś młodzież do podzielenia się krótką refleksją.

Możesz skorzystać z następujących pytań:

- Jak wam się oglądało ten film? Jakie były wasze pierwsze wrażenia po jego obejrzeniu? Jakie emocje wywołał?
- Jaki jest według was główny temat tego filmu? Jaki jest jego główny przekaz?
- Co wam się podobało w tym filmie, a co nie?
- Co was zaskoczyło?
- Czego dowiedzieliście się o świecie, bohaterach i bohaterkach filmu?

Zaproś młodzież do krótkiej rozmowy.

Poproś, by uczestnicy i uczestniczki zajęć wyobrazili sobie oś na długość sali, w której się znajdują, gdzie jeden jej koniec oznacza całkowitą zgodę na podane twierdzenie (cytowane za bohaterem, bohaterką filmu), a przeciwny – całkowicie odmienne zdanie.

Zaproponuj uczniom i uczennicom zdania do dyskusji:

„Integracja to nie tylko nauka języka, nie tylko poznawanie kultury, chodzenie do pracy i tak dalej”,

MUNZER

„Żeby się zintegrować, trzeba się utożsamić z wartościami i poglądami miejscowych”,

EVA

„Żeby poczuć się jak w domu, będę potrzebowała wokół siebie elementów mojej kultury”,

LINA

3. PODSUMOWANIE WIEDZY I DOPRECYZOWANIE ZAUWAŻONYCH PRAWIDŁOWOŚCI

Uporządkuj z uczniami i uczennicami wiedzę, którą zdobyli podczas oglądania filmu, uzupełniając w miarę potrzeby wypowiedzi młodzieży.

- Czyje opowieści poznajemy? Kim są osoby występujące w filmie?
- Co nam o sobie mówią? Czego o nich nie wiemy?
- Jak osoby mówią o odnajdywaniu się w nowym miejscu? Co jest dla nich ważne?
- Co z przeszłości/dzieciństwa z nimi podróżuje?
- Czym jest dla nich integracja?
- Z jakimi emocjami wiąże się dla osób wypowiadających się w filmie doświadczenie integracji/włączania?
- Jakie napotkali/napotykają trudności?
- Co sprawia, że czują się jak u siebie, w domu?

Jeżeli wcześniej podobne słowa się nie pojawiają, możesz podsumować:

Poczucie przynależności, integracji, włączenia jest niedefiniowalne, bo jest to poczucie indywidualne – i to jest okej.

Każdy z nas może to odczuwać inaczej.

To nie jest proces, który można zamknąć w jednoznacznej definicji.

4. TRENING WŁĄCZANIA NOWEJ WIEDZY DO CODZIENNYCH NAWYKÓW

Kolejnymi pytaniami zachęć uczestniczki i uczestników zajęć do ukierunkowania myśli na to, co oni mogą zrobić.

- Czy byliście kiedyś w podobnej sytuacji jak osoby w filmie?
- Czy znacie kogoś w podobnej sytuacji, z doświadczeniem migracji?
- Co pomagało wam/osobom odnaleźć się w nowej sytuacji, a co stanowiło trudność?

Zachęć do wyobrażenia sobie, że do klasy dołącza nowy uczeń lub uczennica z innego miasta lub kraju.

Zapytaj: Co możecie zrobić jako klasa, aby ta osoba poczuła, że jest wśród was mile widziana i akceptowana?

5. ZAPROPONUJ MŁODZIEŻY PODSUMOWANIE ROZMOWY W PARACH

Poproś, by w ciągu minuty wskazali trzy rzeczy, których się nauczyli: coś użytecznego, coś znaczącego, coś zaskakującego?

Czego dowiedzieliście się z filmu o współczesnych migracjach?

Czego jeszcze chcielibyście się dowiedzieć?

Nad czym potrzebujecie dłużej pomyśleć/popracować?

Zachęć uczniów i uczennice do indywidualnej refleksji, podziękuj za uczestnictwo w zajęciach i zwróć uwagę, kto w waszej szkole może służyć radą i pomocą kiedy do klasy dołącza uczeń z innego miasta lub kraju. Podziękuj za rozmowę, docień szczerą i otwartość jej uczestników i uczestniczek.

AUTOREFLEKSJA – ćwiczenie na zakończenie

Narysuj na tablicy walizkę i poproś uczniów i uczennice, by na dwóch karteczkach zapisali odpowiedzi:

1. Co sprawia, że gdzieś czuję się u siebie, jak w domu?

2. Wyobraź sobie, że musisz gdzieś wyemigrować. Co zabrałbyś/zabrałabyś ze sobą? A czego potrzebowałbyś/potrzebowałabyś od osób z nowego miejsca zamieszkania? To mogą być przedmioty, ale nie muszą.

KARTA PRACY DLA MŁODZIEŻY

1. Za chwilę obejrzysz krótki (5 minut 39 sekund) film *Odnajduję siebie*. Zwróć uwagę na opowieści bohaterów i bohaterek.

- Co ich spotyka na co dzień, z czym im trudno?
- Jakie emocje wywołują w nich te sytuacje?
- Jakie refleksje mają na temat integracji w nowych miejscach?
- Co pomaga im czuć się częścią społeczności, w której żyją?

2. Określ w skali 1–5, na ile zgadzasz się z opiniami osób na temat procesu integracji (1 – nie zgadzam się, 5 – zgadzam się całkowicie).

„[Integracja to] włączanie, by ludzie mogli zachować swoją kulturę, język, by korzystać z obu kultur”.

MUNZER

„[Integracja] to ulica dwukierunkowa. Świadome kroki, język, zrozumienie różnych norm społecznych, kulturowych”.

MELIS

„Integracja jest stopniowym procesem, poczuciem przynależności, że czujesz się jak u siebie, mile widziany”.

MELIS

„[Żeby się zintegrować, trzeba] postępować w »miejscowy« sposób, local way, nie jak podpowiada [osobie jej] punkt widzenia, sposób zachowań”.

MATEJ

„[W procesie integracji] powinno przenieść się więcej odpowiedzialności na społeczeństwo za bycie bardziej otwartym dla innych ludzi”.

NAOMI I WANDA

„[Żeby się zintegrować, trzeba] utożsamić się z poglądami i wartościami miejscowych”.

EVA

„[Integracja to] wniknięcie w miejsce, angażowanie się w sprawy miejskie, wolontariat”.

OLEG

„[Żeby się zintegrować, trzeba] przebywać z ludźmi [ze swojej] społeczności”.

LINA

„[Żeby się zintegrować, trzeba] uzyskać formalnie obywatelstwo”.

EVA

3. Zastanów się:

- Czy ktoś z twojej rodziny wyemigrował? Co pomogło tej osobie odnaleźć się w nowym miejscu? Jakie napotykała trudności?
- Czy ktoś z twojej rodziny wyjechał do innego kraju? Z jakich powodów? Czy wrócił/został? Dlaczego?
- Gdyby tobie przyszło emigrować, co pomogłoby ci się odnaleźć w nowym miejscu? Jakie elementy twojej kultury byłyby dla ciebie ważne za granicą?
- Wyobraź sobie, że dokądś wyjeżdżasz na dłużej, z jakiego powodu?

4. Dokończ zdanie:

Integracja to...

.....

Więcej materiałów na stronie internetowej Centrum Edukacji Obywatelskiej: www.globalna.ceo.org.pl.

- Mirosław Skrzypczyk, *Szkoła dobrej rozmowy. Dlaczego warto uczyć młodzież sztuki rozmowy o wyzwaniach współczesnego świata?*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2020, <https://globalna.ceo.org.pl/material/szkoła-dobrej-rozmowy>.
- Malina Baranowska-Janusz, Julia Godorowska, Elżbieta Krawczyk, *Rozmawiajmy o uchodźcach. Punkty widzenia. Klub Dobrej Rozmowy*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2017, <https://globalna.ceo.org.pl/material/rozmawiajmy-o-uchodzcach-punkty-widzenia-klub-dobrej-rozmowy>.
- *8 potrzeb – jak przygotować się do rozmowy w klasie o uchodźstwie i migracjach?*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2021, <https://globalna.ceo.org.pl/material/jak-w-szkole-rozmawiac-o-uchodzstwie-i-migracjach>.

Materiał powstał w 2022 roku ramach projektu „Rozmawiajmy o uchodźcach”, który jest częścią przedsięwzięcia „I am European: Historie i fakty o migracjach na XXI wiek” realizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej. Przedsięwzięcie jest finansowane ze środków Unii Europejskiej i współfinansowane przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności w ramach programu „Szkoła ucząca się”. Treść wyraża wyłącznie poglądy autorów, autorek i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności ani Unii Europejskiej.

„I am European: Historie i fakty o migracjach na XXI wiek” jest częścią programu DEAR (The European Commission's Development Education and Awareness Raising Programme), który wspiera projekty angażujące społeczeństwo Unii Europejskiej w globalne zagadnienia rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego. Poprzez finansowanie programów takich jak „I am European: Historie i fakty o migracjach na XXI wiek” DEAR promuje uniwersalne wartości, m.in. wolność, demokrację, praworządność, oraz umożliwia obywatelom i obywatelkom Europy włączenie się w globalny rozwój. Program DEAR finansuje około 30 programów w krajach członkowskich UE. Projekty te przyczyniają się do zwiększenia wiedzy Europejczyków i Europejczykowie oraz ich zaangażowania w kreowanie pozytywnych zmian społecznych na poziomie zarówno lokalnym, jak i międzynarodowym. Działania DEAR wspierają również pracę UE na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Wydawca:
Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa
www.ceo.org.pl

Warszawa 2022

Autorka: Izabela Niedźwiedzka
Redakcja merytoryczna: Julia Godorowska, Katarzyna Dzieciotowska
Redakcja językowa i korekta: Justyna Yiğitler
Projekt graficzny i skład: RZECZYPOBRAZKOWE

Materiał jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i posiadaczach praw. Więcej o wolnych licencjach: <http://creativecommons.pl>.